

Лукашук О.М.,
асистент кафедри національної безпеки,
публічного управління та адміністрування,
Державний університет "Житомирська політехніка"
Іщук Я.Р.,
студентка спеціальності 052 "Політологія",
Державний університет "Житомирська політехніка"

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ: МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ

Політична система – це складна, багатогранна структура, що включає різноманітні інститути, які можуть мати як стабілізуючий, так і руйнівний вплив на державу та суспільство. Для ефективної боротьби з політичною корупцією необхідна чітка державна стратегія, доповнена конкретними тактичними заходами та адаптованими технологіями.

Корупція є соціальним явищем із виразним політичним забарвленням. Вона, з одного боку, є наслідком діяльності владних структур, а з іншого – впливає на формування й функціонування органів публічної влади, значною мірою визначаючи їхню сутність. Як форма зловживання владою, корупція є політичним феноменом. Будь-які корупційні дії посадовців державних чи місцевих органів влади мають політичний контекст і можуть кваліфікуватися як політична корупція. [1]

Суб'єктами політичної корупції виступають особи, які беруть участь у формуванні та реалізації публічної політики на різних рівнях. На регіональному рівні до таких суб'єктів належать керівники місцевих органів влади, депутати обласних і міських рад. Вони представляють публічну владу та забезпечують реалізацію політики в регіонах, хоча умовно не є політиками. [2]

Політичну корупцію можна розглядати як особливу форму зловживання владою, яка передбачає обмін політичних і державних ресурсів на інші вигоди: матеріальні, послуги, підтримку чи інші особисті інтереси. В Україні поняття "політична корупція" досі не має чіткої законодавчої регламентації, що ускладнює боротьбу з нею. Законодавство охоплює лише окремі аспекти, такі як фінансування партій, залишаючи інші прояви поза увагою. [4]

Політичний непотизм є формою корупції, що виражається у сприянні посадовими особами працевлаштуванню родичів чи близьких осіб у органи влади, лобіюванні їхніх інтересів або забезпеченні участі у виборчих списках. Аналогічно, політичний кронізм базується на підтримці "своїх" осіб через дружні чи партнерські зв'язки, що може спричиняти конфлікт інтересів і послаблювати довіру до державних інституцій. [3]

Таким чином, система політичної корупції представлена у вигляді таких корупційних зловживань, як партійна корупція, лобістська корупція, електоральна корупція, представницька корупція, судова корупція тощо. Політична корупція є головною причиною тієї ситуації, в якій нині перебувають держава та українське суспільство. На публічну владу покладається здійснення організаційної функції, яка має забезпечувати всебічний розвиток держави і суспільства на демократичних принципах. У результаті дослідження були визначені основні механізми протидії політичній корупції на сучасному етапі розвитку України: демократичні та чесні вибори, реальне відокремлення політики від бізнесу, утвердження компетентної та незалежної судової системи, дієвий громадський контроль над діяльністю політичних суб'єктів і забезпечення правової та політичної відповідальності за їх дії та рішення.

Список використаних джерел:

1. Мельник М. Політична корупція: сутність, чинники, засоби протидії. Українське юридичне товариство. 2009. URL: <http://justice.org.ua/politika-i-pravo-podiji-fakti-komentari/politichna-koruptsiya-sutnistchinniki-zasobi-protidiji>.
2. Політична корупція в Україні: суб'єкти, прояви, проблеми протидії. Національна безпека і оборона. 2009. № 7. С. 24–29.
3. Фісун О. Неформальні інститути та неопатримоніальна демократія в Україні. Агора. 2016. № 17. С. 9–13.
4. Кушнар'ов І.В. Політична корупція: порівняльно-політологічна концептуалізація : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Юридична думка», 2018. 408 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/kushnarov-i.v.-politichna-koruptsiya-_porivnyalno-politologichnakontseptualizatsiya_-_d_.pdf